

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Оцјена ризика по финансијску стабилност - прво полугодиште 2023.

Издање 2: 11/2023.

Садржај

Списак графикана	3
Списак табела.....	4
Скраћенице.....	4
Сажетак	5
1. Макроекономски трендови и ризици по финансијску стабилност.....	6
2. Трендови и ризици из банкарског сектора	9
2.1. Основни налази стрес теста солвентности банкарског сектора за Q2 2023.....	12
2.2. Основни налази стрес теста ликвидности банкарског сектора за Q2 2023.	14
3. Регулаторни оквир.....	16

Списак графикана

Графикон 1: Мапа макрофинансијских ризица	6
Графикон 2: Индекс потрошачких цијена у БиХ, годишње промјене	6
Графикон 3: Кретање референтних каматних стопа ЕЦБ-а и Еурибора	7
Графикон 4: Пројекција реалног БДП и инфлације за 2024. годину према ММФ-у	8
Графикон 5: Дијаграм FSI банкарског сектора	9
Графикон 6: Квалитет кредитног портфеља	9
Графикон 7: Динамика кретања кредита становништву и нефинансијским предузећима	9
Графикон 8: Процјена финансијског циклуса БиХ	10
Графикон 9: Кретање ЕУРИБОР-а и каматних стопа у БиХ	10
Графикон 10: Новоодобрени кредити становништву и каматне стопе	10
Графикон 11: Новоодобрени кредити предузећима и каматне стопе	11
Графикон 12: Структура новоодобрених кредита према типу каматне стопе	11
Графикон 13: Структура укупних депозита по преосталој рочности	11
Графикон 14: Нето добит бх. банака у првом полугодишту	12
Графикон 15: Индикатори профитабилности	12
Графикон 16: Стопа адекватности капитала у основном и два екстремна сценарија и минимални регулаторни капитални захтјеви	13
Графикон 17: Утицај појединачних позиција на стопу адекватности капитала у екстремним сценаријима	13
Графикон 18: Резервисања за кредитни ризик	14
Графикон 19 : Структура заштитног слоја ликвидности	15
Графикон 20: Основне LCR компоненте, Q2 2023	15
Графикон 21: Укупне потребе банака за додатним ликвидним средствима	15
Графикон 22: Коефицијент покрића ликвидности (LCR) за банкарски сектор	155

СПИСАК ТАБЕЛА

Табела 1: Одабрани индикатори из банкарског сектора БиХ	12
Табела 2: Основне претпоставке у тестовима на стрес	13

СКРАЋЕНИЦЕ

АБРС	Агенција за банкарство Републике Српске
БДП	Бруто домаћи производ
БиХ	Босна и Херцеговина
ЦББиХ	Централна банка Босне и Херцеговине
ЕЦБ	Европска централна банка
ESG	Околишни, социјални и управљачки ризици (Environmental, social and governance)
ЕУ	Европска унија
ЕУРИБОР	Euro Interbank Offered Rate
ФБА	Агенција за банкарство Федерације Босне и Херцеговине
ФБиХ	Федерација Босне и Херцеговине
FSI	Индикатори финансијског здравља (Financial Soundness Indicators)
IFC	Међународна финансијска корпорација (Internacional Finance Corporation)
КМ	Конвертибилна марка
LCR	Коефицијент покрића ликвидности (Liquidity Coverage Ratio)
NPL	Неквалитетни кредити (Nonperforming loans)
РС	Република Српска
УББиХ	Удружење банака Босне и Херцеговине

САЖЕТАК

- Макроекономске прилике у БиХ у првој половини 2023. године у првом реду су карактерисане успореним економским растом, првенствено услјед смањења активности у оним БДП категоријама које су под већим утицајем трендова из међународног окружења, те слабљењем инфлаторних притисака. Иако се биљежи успоравање раста потрошачких цијена, инфлација је и даље на знатно вишем нивоу од вишегодишњег просјека у БиХ. Упркос бројним изазовима и неизвјесностима из међународног окружења, укупна изложеност финансијског система макрофинансијским ризицима према оцјенама из мапе ризика мања је у односу на крај 2022. године, захваљујући смањењу ризика који долазе из домаћег макроекономског окружења. Но, нова геополитичка превирања у свијету, која ће неминовно утицати на економије земаља главних спољнотрговинских партнера БиХ, не остављају много оптимизма за снажнији економски раст у БиХ до краја 2023. године.
- Банкарски сектор БиХ је у првом полугодишту 2023. године задржао висок степен стабилности, првенствено под утицајем снажног раста профитабилности, уз и даље присутан тренд побољшања квалитета активе, високе ликвидности и добре капитализованости, на шта указују и оцјене из дијаграма индикатора финансијског здравља. Добре капиталне позиције и висока ликвидност повећавају способност банака за апсорпцију ризика, што потврђују и резултати проведених тестирања на стрес солвентности и ликвидности, који указују на то да је банкарски сектор у могућности да амортизује веома снажне макроекономске шокове претпостављене у алтернативним сценаријима. Индикатори финансијског циклуса и даље се налазе у негативном територију, што указује на исподпросјечну кредитну активност без опипљивих ризика од прегријавања, с тим што се ипак негативни јаз омјера кредита и БДП-а почео смањивати у посљедњем кварталу захваљујући благом опоравку кредитне активности у првом полугодишту 2023. године. Такође, композитни индикатор финансијског циклуса у првој половини године указује на мање просјечно негативно одступање од дугорочног тренда, чему уз благи оправак кредитне активности значајно доприноси снажан номинални и реални раст цијена некретнина, који указује на одређени опоравак финансијског циклуса. Под утицајем трендова са међународних финансијских тржишта, активне каматне стопе како у сектору приватних нефинансијских предузећа, тако и у сектору становништва имају тренд постепеног раста од друге половине 2022. године, док се благи раст пасивних каматних стопа биљежи од почетка 2023. године. Иако се раст каматних стопа до краја првог полугодишта 2023. године није одразио на квалитет кредитног портфеља, кредитни ризик подстакнут растом ризика каматних стопа ће у наредном периоду бити доминантан ризик у банкарском сектору БиХ.
- Као кључне активности везане за јачање регулаторног оквира за пословање банака у БиХ у текућој години издвајају се: доношење стратешког оквира и смјерница везаних за управљање еколошким, социјалним и ризицима климатских промјена, као и доношење подзаконских аката од стране агенција за банкарство чији је циљ ублажавање тржишних ризика са међународних финансијских тржишта.

1. МАКРОЕКОНОМСКИ ТРЕНДОВИ И РИЗИЦИ ПО ФИНАНСИЈСКУ СТАБИЛНОСТ

Макроекономска кретања у Босни и Херцеговини у првој половини 2023. године првенствено су обилежили успорен економски раст и слабљење инфлаторних притисака. Проведеном анализом из мапе макрофинансијских ризику идентификовано је смањење укупне изложености финансијског система макрофинансијским ризицима, које је подстакнуто смањењем ризику из домаћег макроекономског окружења. Геополитичка превирања, рестриктивна монетарна политика ЕЦБ и успоравање економског раста у земљама које су кључни трговински партнери за БиХ представљају главне изворе ризику из међународног окружења који утичу на макроекономска кретања у БиХ током 2023. године.

Упркос наведеним изазовима и неизвјесностима, БиХ је у првој половини године успјела задржати позитивну стопу економског раста, иако на значајно скромнијем нивоу у односу на претходне двије године. Стопа реалног раста БДП-а у првом полугодшту 2023. године износила је 1,5% на годишњем нивоу, а позитиван допринос економском расту дала је већина БДП категорија. Ипак, економске категорије које снажно корелирају са трендовима у зони евра, као нашем главном извозном тржишту, биле су најслабија карика бх. економије у посматраном периоду. Тако је индустријска производња, која чини око једне петине укупне бх. економије и која је доминантно извозно оријентисана, смањена за 3,8%, док је извоз роба и услуга мањи за 3,7% у односу на исти период претходне године. С друге стране, категорије као што су трговина на велико и мало, превоз, угоститељство, информације и комуникације одиграле су кључну улогу на то да бх. економија према мапи макрофинансијских ризику остане у позитивној територији (Графикон 1). Наведене категорије су такође снажно повезане са туристичким сектором који у 2023. години билежи снажан раст, те ће сасвим изгледно премашити рекордну 2019. годину по броју туристичких долазака и ноћења.

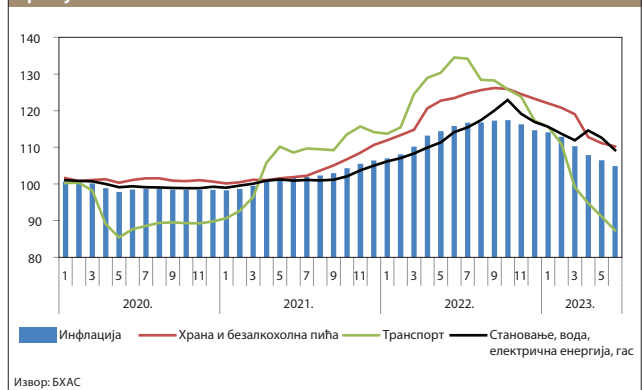
Графикон 1: Мапа макрофинансијских ризику

Раст економске активности у услужним дјелатностима имао је кључну улогу у побољшању индикатора тржишта рада. Подаци о регистрованој запослености указују на то да је пораст запослености у односу на крај претходне године у највећој мјери резултат позитивних трендова у категоријама трговине и угоститељства. С друге стране, прерађивачка индустрија као грана економије која се доминантно ослања на извоз, билежи највећи номинални пад броја запослених особа у истом периоду. Посљедично, стопа незапослености у БиХ према резултатима Анкете о радној снази (ИЛО методологија) је износила 13,1% што је најнижа стопа незапослености од почетка објављивања Анкете о радној снази 2016. године.

Уз успоравање економског раста, један од најзначајнијих економских трендова који је обилежио прву половину 2023. године је слабљење инфлаторних притисака (Графикон 2). Након што је инфлација у БиХ свој врхунац достигла у октобру 2022. године (17,4%), уследио је период постепеног слабљења инфлаторних притисака као резултат стабилизације цијена енергената са једне, тако и под утицајем високе базне вриједности са друге стране. До краја првог полугодишта 2023. године стопа раста потрошачких цијена у БиХ спустила се на 4,9% на годишњем нивоу, што упркос значајном смањењу и даље представља изразито наглашену инфлацију изнад вишегодишњег просјека у БиХ.

Графикон 2: Индекс потрошачких цијена у БиХ, годишње промјене

Ефекти инфлације су се одразили на приватну потрошњу која је у првој половини године остварила минимални пораст од свега 0,1% на годишњем нивоу. Повишена инфлација је створила одређени притисак на раст плата, које су у првом полугодшту номинално више за 14,6%, али је њихов реални раст и даље испод просјечне инфлације у истом периоду (реални раст нето плата износио је 4,9%, док је просјечна инфлација износила 9,4% током првих 6 мјесеци 2023. године).

Слабљењу макроекономских ризика, који произлазе из унутрашњег окружења, у првој половини 2023. године допринијели су фискални индикатори. Јавни (мастришки) дуг БиХ на крају првог полугодишта 2023. године износио је 13,05 милијарди КМ, што је у односу на крај 2022. године мање за 310 милиона КМ, те представља најмањи номинални износ јавне задужености БиХ у претходне двије године. Смањење укупне вриједности јавног дуга вођено је падом спољне задуженост БиХ која је на крају истог временског периода износила 9,9 милијарди КМ (76% јавног дуга БиХ), те је мања за 319 милиона КМ у односу на крај 2022. године. Узимајући у обзир Анализу одрживости јавног дуга БиХ за период 2022 – 2025., као и ММФ-ове пројекције јавног дуга, извјесно је да ће БиХ остати у категорији умјерено задужених земаља са учешћем јавног дуга у односу на БДП од око 30% и у 2024. години. Позитивни трендови у наплати прихода по основу директних и индиректних пореза, резултирали су повећањем буџетског суфицита на нивоу БиХ на консолидованој основи, па је и ризик фискалне одрживости оцијенен као изразито низак на крају првог полугодишта 2023. године.

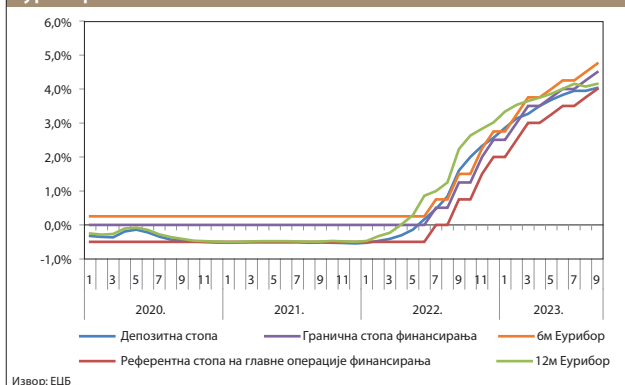
Макроекономски ризици који произлазе из платног биланса остали су непромијењени у првој половини 2023. године, поредећи са истим периодом претходне године. Рекордан робни дефицит забиљежен у посматраном периоду, ублажен је истовремено рекордним суфицитом на рачуну услуга и секундарног дохотка, чинећи да дефицит текућег рачуна остане на приближно истом нивоу као и током прве половине 2022. године. Такође, не постоји значајнији ризик да дефицит текућег рачуна неће бити адекватно покривен од стране финансијских категорија платног биланса, односно да ће представљати извор ризика по економску или финансијску стабилност БиХ.

Иако веома скроман, реални економски раст, те смањење инфлацијског притиска и стабилна фискална позиција доминантно су допринијели ублажавању ризика из домаћег макроекономског окружења у првој половини 2023. у односу на процјену из мапе ризика са краја 2022. године, те се по први пут након првог квартала 2022. године оцјена нивоа ризика вратила у територију ниског ризика (вриједност оцјене нивоа ризика испод 5 на Графикону 1).

Ризици из међународног окружења су значајно израженији у односу на остале категорије ризика иако биљеже тренд смањења у односу на крај 2022. године. На нешто виши ниво ризика из међународног окружења (вриједност оцјене нивоа ризика између 5 и 8 на Графикону 1 означава умјерен до благо висок степен изложености ризицима) значајно утичу изражене трговинске везе БиХ са иностранством, које се мјере односом вриједности извоза и увоза у односу на БДП. Наиме, глобални раст потрошачких цијена, нарочито у 2022. години, подигао је номиналну вриједност спољнотрговинске размјене БиХ на рекордан ниво, чиме је знатно промијењена и структура БДП-а у којој извоз и увоз роба и услуга сада чине значајно већи дио бх. БДП-а у односу на претходне године. Ублажавање инфлаторних притисака у 2023. донекле је утицало на смањење тог удјела у односу на претходну годину, али ризик

који произлази из трговинских веза БиХ са иностранством и даље остаје значајно виши у односу на период прије почетка убрзаног раста инфлације.

Графикон 3: Кретање референтних каматних стопа ЕЦБ-а и Еурибора

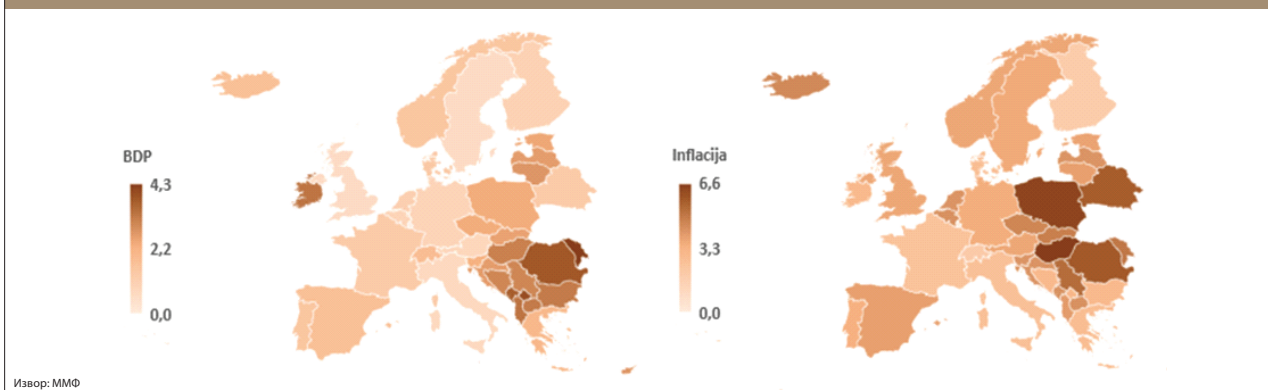
Осим трговинских веза, значајну улогу у ризицима из међународног окружења има и монетарна политика ЕЦБ-а, која је наставила са рестриктивним одлукама током 2023. године у циљу сузбијања инфлације, подижући референтну каматну стопу шест пута током 9 мјесеци 2023. године (Графикон 3). Ипак, почетком посљедњег квартала 2023. године ЕЦБ је по први пут у посљедњих више од годину дана задржала све три главне каматне стопе непромијењеним. ЕЦБ очекује да ће се задржавањем каматних стопа на тренутном нивоу довољно дуго, стопа инфлације постепено смањити на циљани ниво од 2%. Иако је тренд повећања каматних стопа од стране ЕЦБ заустављен, очекује се да ће финансијска тржишта и у наредном периоду реаговати на већ проведене мјере из претходног периода. Тако се очекује да ће упркос заустављању тренда раста стопа ЕУРИБОР-а свих рочности, који је започео у 2022. години и који је пратио тренд раста референтних каматних стопа, глобални ниво каматних стопа наставити расти и у наредним мјесецима. Геополитичке напетости су један од кључних разлога зашто је перспектива раста глобалне економије и даље слаба и неизвјесна. Према пројекцијама ММФ-а објављеним у октобру 2023., за ову годину се очекује негативна стопа економског раста у Њемачкој, као највећем трговинском партнеру БиХ, а успорен економски раст се очекује и у осталим земљама које су кључни трговински партнери БиХ.

Укупна оцјена монетарних и финансијских услова у БиХ нешто је већа у односу на крај претходне године, што указује на то да су укупни монетарни и финансијски услови нешто повољнији у односу на другу половину 2022. године, када је перцепција ризика снажно порасла, након чега је успорило успоравање кредитне активности и поштравање кредитних стандарда. У првој половини 2023. године забиљежено је благо јачање кредитне активности у приватном нефинансијском сектору чиме се смањило негативан јаз који мјери омјер кредита приватном сектору и БДП-а, што је, уз благо ублажавање кредитних стандарда у одобравању кредита предузећима и становништву у категорији кредита за стамбене намјене, утицало да се укупна оцјена монетарних и финансијских услова благо побољша, упркос забиљеженом расту

каматних стопа који индукује поштравање финансијских услова. Слабљење ризика, који долазе из домаћег и међународног макроекономског окружења, није утицало на повећање склоности инвеститора ка преузимању ризика, већ је, напротив, **перцепција ризика благо погоршана у првој половини године**. Склоност инвеститора ка ризику у погледу инвестиција на тржишту капитала је погоршана, на што указују подаци са двије бх. берзе као и подаци портфељног инвестирања из платног биланса БиХ. С друге стране, и поред снажног раста цијена некретнина, који је настављен у првој половини 2023. године, перцепција инвеститора у погледу ризика повезаних са тржиштем некретнина се није промијенила у односу на крај 2022. године, што не представља изненађење имајући у виду да се тржиште некретнина континуирано показује као изузетно отпорно тржиште на већину изазова са којима се економија БиХ у ширем контексту сусреће, те на перцепцију некретнина као сигурне инвестиционе имовине. У првој половини 2023. године број продатих станова у новоградњи забиљежио је раст од 9,0% у односу на исти период 2022. године, док је просјечна цијена квадратног метра у новоградњи на крају првог полугодишта 2023. већа за 5,1% у односу на исти период 2022. године. Надаље, раст новоодобрених стамбених кредита у првој половини године износи 4,3% на годишњем нивоу, праћен ублаженим кредитним стандардима у односу на крај године. Подаци о нето директним страним инвестицијама такође су побољшани, али недовољно да би се укупна оцјена склоности инвеститора ка ризику побољшала. Брзе процјене ЦББиХ за трећи квартал 2023.¹ указују на то да је до краја године тешко очекивати нешто снажнији економски раст од оног забиљеженог у првом полугодишту ове године.

па је просјечна стопа инфлације у трећем кварталу 2023. године износила 4,1%. У наведеним брзим процјенама ЦББиХ, очекује се да ће стопа инфлације за 2023. годину износити 6,4%, што представља значајно смањење инфлаторног притиска у односу на 2022. годину, иако је и ова очекивана стопа знатно изнад вишегодишњег просјека БиХ. Позитивна економска очекивања за 2024. годину и даље су непромијењена иако неизвјесности и ризици и даље оптерећују, како глобалну, тако посљедично и бх. економију. Према пројекцијама ЦББиХ из маја 2023., очекивана стопа реалног економског раста у 2024. години износи 3,2% што је, упркос побољшању, оцијењено као скромна стопа раста, имајући у виду ниво развоја земље. Снажнији економски раст у односу на 2023. годину се очекује и код главних бх. трговинских партнера, што значајно утиче на неке од главних компоненти националних рачуна у БиХ, првенствено нето извоза. Наиме, у 2024. години, очекује се да ће раст извоза роба и услуга поново премашити раст увоза, што ће позитивно допринијети укупној економској активности. Према поменутима пројекцијама ЦББиХ, инфлација би требало да успори на умјерен ниво од 2,6% у 2024. години, чиме ће у многоме придонијети смањењу укупне изложености финансијског система макрофинансијским ризицима. Ипак, потребно је имати на уму да инфлација остаје економски индикатор за који су везани велики ризици имајући у виду константне геополитичке неизвјесности (рат у Украјини и рат на Блиском Истоку) које директно могу утицати на глобалне цијене, прије свега у енергетском и прехрамбеном сектору.

Графикон 4: Пројекција реалног БДП и инфлације за 2024. годину према ММФ-у

Највећи ризик и даље је повезан са смањењем активности у економским дјелатностима које снажно корелирају са трендовима из ЕУ. Тако је обим индустријске производње у трећем кварталу 2023. стагнирао (0,1% на годишњем нивоу), док је у истом кварталу извоз роба остварио пад од 10,5%. Уколико приватна потрошња и услужне дјелатности снажније не компензују пад спољне потражње, врло је извјесно да тренутна прогнозирана стопа економског раста од 1,6% у 2023. години неће бити достигнута. Инфлаторни притисци наставили су слабити у другој половини године,

Стога, инфлација остаје у фокусу економских пројекција чије ће кретање детерминисати и укупну економску активност у средњорочном периоду. Ипак, узимајући у обзир тренутне макроекономске прилике, поновно јачање инфлаторних притисака у 2024. години не представља базни сценарио, па се уз слабљење инфлације очекује и јачање приватне потрошње која ће уз нето извоз бити кључна категорија која стоји иза очекиваног раста БДП-а у 2024. години.

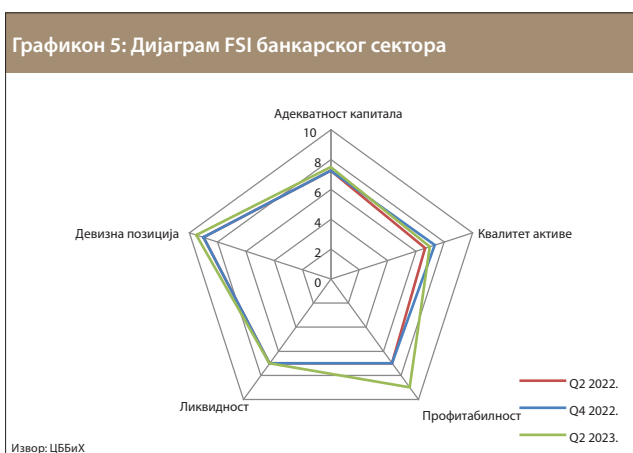
¹ "Брза процјена годишње промјене реалног БДП-а и инфлације у кратком року": <https://www.cbbh.ba/press/ShowNews/1530>

2. ТРЕНДОВИ И РИЗИЦИ ИЗ БАНКАРСКОГ СЕКТОРА

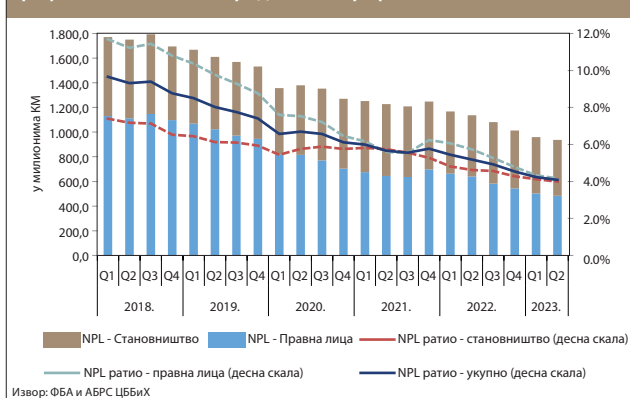
У првом полугодишту 2023. године банкарски сектор БиХ је задржао висок степен стабилности првенствено под утицајем снажног раста профитабилности, уз и даље присутан тренд континуираног побољшања квалитета aktive, високе ликвидности и добре капитализованости. Иако инфлација показује знакове успоравања, пригушена економска активност и даље остаје главни извор ризика по финансијску стабилност, што ће уз раст каматних стопа наставити вршити притисак на уредно сервисирање обавеза у сектору нефинансијских предузећа и становништва.

Оцјене индикатора финансијског здравља приказане на дијаграму указују на то да је отпорност банкарског сектора на ризике повећана у односу на исти период претходне године, при чему су побољшане оцјене у сегментима профитабилности, квалитета aktive, капитализованости и девизног ризика, док је оцјена у сегменту ликвидности задржана на истом нивоу (Графикон 5).

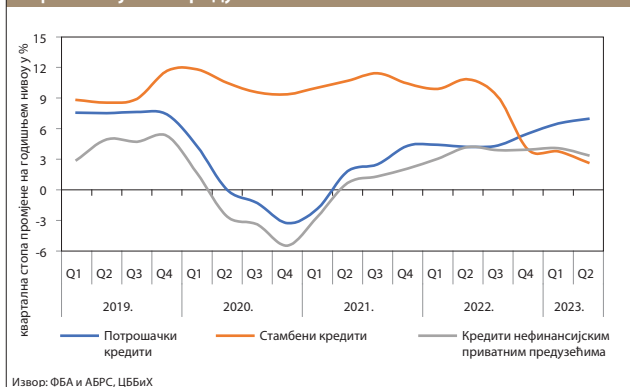
У првој половини 2023. године настављено је побољшање квалитета aktive на системском нивоу, које је у значајној мјери резултат отписа некавалитетних потраживања, али и наплате и опоравка некавалитетних потраживања у мањем дијелу кредитног портфела. Учешће некавалитетних у укупним кредитима на крају првог полугодишта износило је 4,1% што је најнижа вриједност овог индикатора од 2009. године. Некавалитетни кредити наставили су се смањивати у готово свим дјелатностима из сектора нефинансијских предузећа, што је резултирало смањењем удјела NPL-а у укупним кредитима сектора за 62 базна поена у односу на крај претходне године на ниво од 4,2%. У сектору становништва у посматраном периоду такође је дошло до смањења учешћа некавалитетних кредита у укупним кредитима и то за 29 базних поена на ниво од 3,99%. Уз смањење вриједности некавалитетних кредита, побољшању индикатора квалитета aktive допринијело је и јачање кредитне активности, које је забиљежено у првој половини године.

Графикон 6: Квалитет кредитног портфела

На годишњем нивоу кредитни раст се убрзао са нивоа од 3,3%, колико је износио на крају 2022. године, на ниво од 4,8% на крају првог полугодишта 2023. године, при чему је знатно већи кредитни раст забиљежен у сектору становништва него у сектору приватних предузећа. У односу на исти период претходне године кредити становништву су се повећали за 5,5% на годишњем нивоу, док су кредити нефинансијским приватним предузећима забиљежили раст од 3,4%. Кредитни раст у сектору становништва доминантно је био генерисан растом потрошачких кредита, док су стамбени кредити, након четворогодишњег периода снажног раста, који је, између осталог, био и резултат ниске базе из тог периода, значајно успорили раст. Обрат тренда у погледу динамике кретања кредита и преференција становништва у корист потрошачких кредита биљежи се од средине 2022. године (Графикон 7). Годишња стопа раста потрошачких кредита у децембру 2022. године је износила 5,5%, док је у јуну 2023. године ова стопа повећана на 7%. У истом периоду настављено је успоравање раста стамбених кредита, те се годишња стопа раста ових кредита смањила са нивоа од 3,9% на крају претходне године, на ниво од 2,7% на крају прве половине 2023. године.

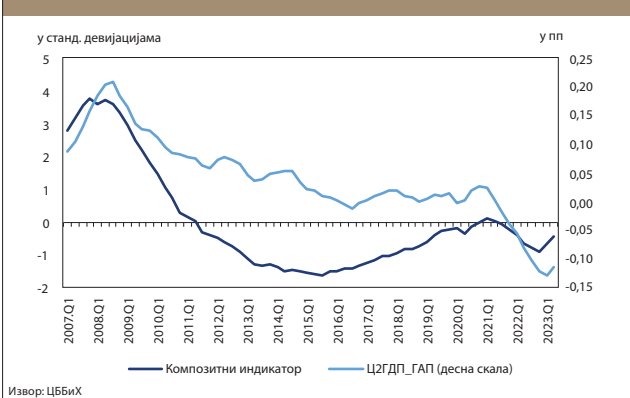
Графикон 7: Динамика кретања кредита становништву и нефинансијским предузећима

Уз благо јачање кредитне активности које је забиљежено у односу на исти период приходне године, као кључна кретања у активи могу се истаћи раст портфела вриједносних папира од 8,4%, те промјене у структури ликвидне aktive, гдје је забиљежен снажан раст депозита код банкарских институција у иностранству за чак 48% у односу на исти период претходне године, док су у истом периоду готовина и резерве код ЦББиХ смањене за 7,4% и 7,2%, респективно.

Индикатори финансијског циклуса у посљедњих осам квартала налазе се у негативној територији, што и даље указује на исподпросјечну кредитну активност без опипљивих ризика од прегријавања. Ипак, негативни јаз се у посљедња два квартала смањује, те је на крају другог квартала износио -11,6%. Композитни индикатор финансијског циклуса у рецентном периоду указује на нешто мањи негативни циклус од око -0,5 стандардних девијација. На основу процијењених доприноса сваке од кориштених варијабли у композитном индикатору може се закључити да у складу с индикатором јаза омјера кредита и БДП-а (credit-to-go GDP gap) већина укључених индикатора кредитирања, заједно са индикаторима пословања банака, распона каматних стопа и берзанских индекса, негативно доприносе композитном индикатору финансијског циклуса.

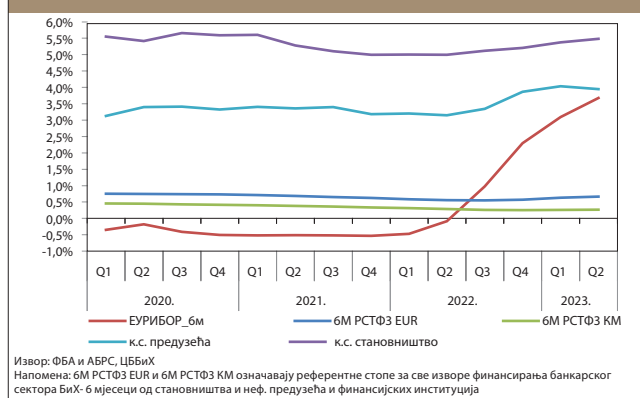
Графикон 8: Процјена финансијског циклуса БиХ

С друге стране, нето каматни приходи, некавалитетни кредити, индикатори с тржишта рада, индикатори с тржишта некретнина и страно задуживање ублажавају пад индикатора односно указују на постепен опоравак циклуса. Посматрајући референтне стопе просјечног трошка финансирања банака у БиХ, можемо закључити да се трошкови финансирања нису битније мијењали како у периоду прије, тако и после подизања каматних стопа. Видљиво је и да је финансирање из извора у домаћој валути све вријеме значајно јефтиније од извора у евр, те да је трошак финансирања банака и у периоду прије почетка раста каматних стопа био у позитивној зони, значајно изнад ЕУРИБОР-а (Графикон 9). Од трећег квартала 2022. године под утицајем поштравања услова финансирања на међународним тржиштима почиње и постепени, благи раст каматних стопа на кредите у БиХ, док су истовремено референтне стопе просјечног трошка финансирања остале стабилне, уз благи раст у прва два квартала 2023. године.

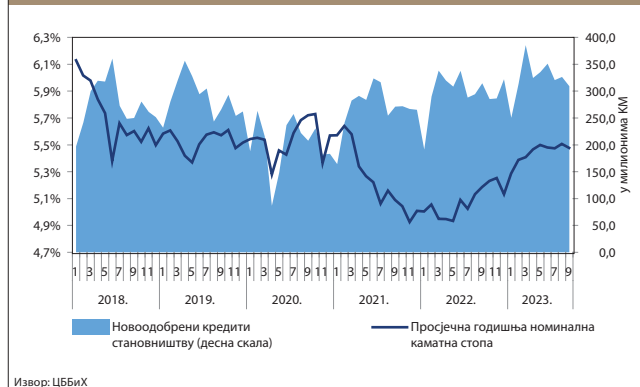
Трошкови финансирања домаћих банака остаће ниски и у наредном периоду све до момента док структуру извора финансирања у највећој мјери чине трансферабилни и депозити по виђењу (Графикон 13).

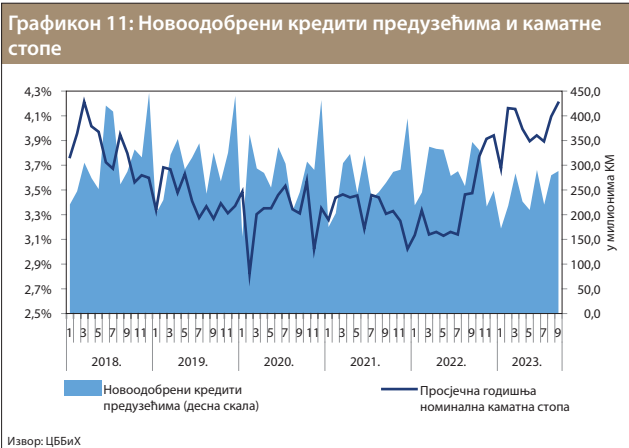
Графикон 9: Кретање ЕУРИБОР-а и каматних стопа у БиХ

Каматне стопе на новоодобрене кредите предузећима биљежиле су постепени, благи раст од друге половине 2022. године који је настављен и у досадашњем току 2023. године. Просјечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене кредите достигла је вриједност од 4,2% на крају трећег квартала 2023. године што је за 105 базних поена више у односу на крај прве половине 2022. године. Просјечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене кредите становништву такође је биљежила благи раст од друге половине 2022. године који је настављен и у 2023. години, те је на крају трећег квартала 2023. износила 5,5% што је за 39 базних поена више у односу на крај првог полугодишта 2022. Пасивне каматне стопе на нове орочене депозите становништва и нефинансијских предузећа биљеже благи раст од почетка 2023. године. Просјечна пондерисана каматна стопа на нове орочене депозите становништва у првих осам мјесеци 2023. године износила је 1,5% што је за 60 базних поена више у односу на крај 2022. године. Када је ријеч о сектору нефинансијских предузећа, просјечна пондерисана каматна стопа на нове орочене депозите у посматраном периоду износила је 1,1% што је за 54 базна поена више у односу на крај 2022. године.

Графикон 10: Новоодобрани кредити становништву и каматне стопе

Захваљујући мјерама регулатора које су донесене у циљу ублажавања ризика каматних стопа у четвртном кварталу 2022. године², значајан раст каматних стопа (200 бп или више), евидентиран је у малом дијелу кредитног портфеља. Иако се не располаже подацима на нивоу банкарског система БиХ, индикативни су извјештајни подаци Агенције за банкарство ФБиХ, према којима је значајан раст каматне стопе закључно са 30. 06. 2023. године у односу на референтни датум (30. 06. 2022.), утврђен код кредитног портфеља у износу од 370,3 милиона КМ, што чини 2,2% укупног кредитног портфеља.

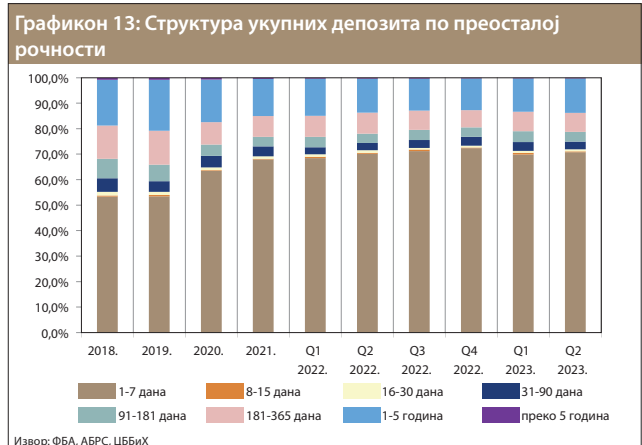
У 2023. години евидентан је наставак тренда раста кредитирања са фиксном каматном стопом (Графикон 12). Нова задуживања уз фиксну каматну стопу су све интензивнија чак и у сектору приватних нефинансијских предузећа. Кредитирање се у 2023. години углавном реализовало уз фиксне каматне стопе, тако да се у првих осам мјесеци 2023. године чак 74% укупних новоодобрених кредита односило на кредите са фиксном каматном стопом.

Иако је тренд раста удјела кредита са фиксном каматном стопом дао позитиван допринос смањењу каматно индукованог кредитног ризика, пренаглашено учешће кредита са фиксном каматном стопом могло би у одређеној мјери имати негативан утицај на профитабилност банака кроз вршење притиска на одржавање стабилних нето

каматних маржи. Ипак, узимајући у обзир податке агенција за банкарство о ефективним каматним стопама, посебно у примјетно више од номиналних каматних стопа, посебно у сектору становништва, може се извести закључак да су банке већ у значајној мјери уградиле процјене раста трошкова финансирања у ефективну каматну стопу на кредите са фиксном каматном стопом. Такође, банке имају могућност да евентуалне неравнотеже које утичу на смањење нето добити компензују повећањем оперативних прихода, кроз повећање накнада за извршене услуге, што је већ била пракса у периоду ниских каматних стопа.

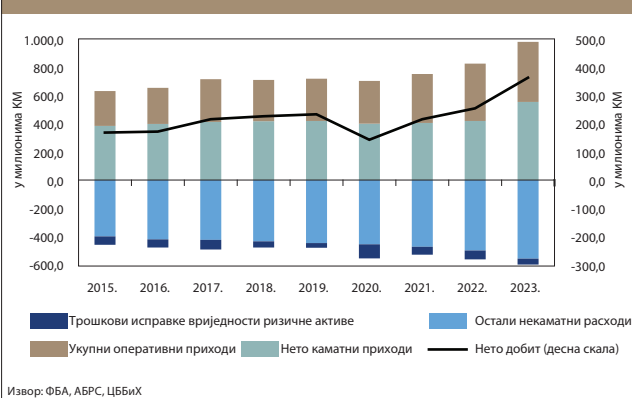
Структура извора финансирања банака у највећој мјери се заснива на депозитима домаћих сектора. Иако је оваква структура извора у тренутним околностима снажног раста каматних стопа у глобалном окружењу релативно повољна за банке, неповољна рочна структура депозита представља ризик за значајнији кредитни раст у приватном сектору. Наиме, депозити домаћих резидентних сектора чине чак 98% укупних депозита банкарског сектора, те су на крају другог квартала 2023. године износили 29,7 милијарди КМ. Укупни депозити свих сектора биљежили су годишњи раст од 5,7% чему је у највећој мјери допринио раст депозита нефинансијских приватних предузећа по стопи од 16,9%, те раст депозита становништва по стопи од 10,8%. Са друге стране, у посматраном периоду забиљежен је значајан пад депозита банака. Рочна структура депозита је и даље неповољна, а учешће депозита са роком доспијећа од 1 до 7 дана чини 71% укупних депозита. Учешће дугорочних депозита са преосталом рочношћу дужом од 5 година чини свега 0,3% укупних депозита (Графикон 13).

Банкарски сектор БиХ је у првој половини 2023. године исказао значајан раст нето добити и остварио виши поврат на просјечну активу и просјечни капитал у поређењу са истим периодом претходне године. Нето добит банкарског сектора у првом полугодишту 2023. године износила је 362 милиона КМ и за 42% је већа у односу на исти период претходне године (Графикон 14).

² Одлука о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа („Службене новине ФБиХ“, број 79/22) и Одлука о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа („Службени гласник РС“, број 98/22).

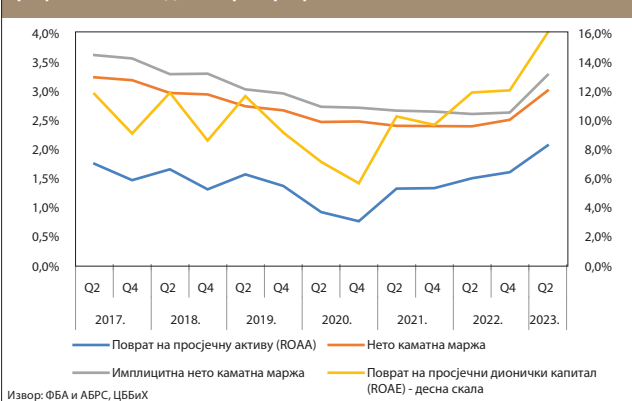
Графикон 14: Нето добит бх. банака у првом полугодишту

Извор: ФБА, АБРС, ЦББиХ

За разлику од претходних периода када је динамичан раст оперативних прихода у највећој мјери допринео расту нето добити, раст нето добити у првој половини 2023. остварен је највећим дијелом захваљујући снажном порасту нето каматних прихода. Уз раст кредитне активности и активних каматних стопа на домаћем тржишту, позитиван ефекат на раст каматних прихода имао је и снажан раст каматних стопа на европском тржишту новца, те субанке које држе веће износе депозита код кореспондентских банака у иностранству оствариле осјетнији раст каматних прихода. Истовремено, на нивоу система није забиљежен значајнији раст каматних стопа на изворе средства, због чега је остварен знатно мањи раст каматних расхода и посљедично снажан раст нето каматних прихода. На расходовној страни је забиљежен значајан пад трошкова исправке вриједности ризичне aktive, док су остали пословни и директни трошкови и укупни оперативни расходи забиљежили раст, што је довело до благог раста укупних некаматних расхода. На Графикону 15 приказано је кретање основних индикатора профитабилности, док је у Табели 1 дат преглед основних индикатора пословања банкарског сектора БиХ.

Графикон 15: Индикатори профитабилности

Извор: ФБА и АБРС, ЦББиХ

Табела 1: Одабрани индикатори из банкарског сектора БиХ

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	Q2 2023.
Укупна актива (мил. КМ)	29.854,2	32.508,2	32.905,0	35.442,1	36.945,3	37.446,5
Укупна актива (% БДП)	89,3	92,1	96,1	91,7	81,0	82,1
Укупни капитал (мил. КМ)	3.936,6	4.174,8	4.120,4	4.224,7	4.453,4	4.665,1
Адекватност капитала (%)	17,5	18,0	19,2	19,6	19,6	19,5
Укупни кредити (мил. КМ)	19.331,5	20.684,1	20.748,5	21.596,0	21.923,0	22.974,2
Неквалитетни кредити (%)	8,8	7,4	6,1	5,8	4,5	4,1
Укупни депозити (мил. КМ)	23.654,5	25.820,1	26.176,1	28.683,5	30.038,7	30.361,8
Однос кредита и депозита (%)	81,7	80,1	79,3	75,3	73,0	75,7
Нето профит (мил. КМ)	330,4	370,5	227,1	409,0	548,7	379,3
Број банака	23	23	23	22	22	22

Извор: ЦББиХ

2.1. ОСНОВНИ НАЛАЗИ СТРЕС ТЕСТА СОЛВЕНТНОСТИ БАНКАРСКОГ СЕКТОРА ЗА Q2 2023.

Тестирање отпорности на стрес на бази података са краја другог квартала 2023. године показало је да је банкарски сектор, захваљујући акумулираним вишковима капитала, способан да апсорбује шокове чак и у јачем екстремном сценарију, тако да се и у временском хоризонту тестирања на стрес од наредне три године капитализованост на нивоу сектора задржала значајно изнад регулаторног минимума од 12% као и заштитни слој за очување капитала на прописаном нивоу од 14,5%.

Тестирањем на стрес солвентности оцјењује се отпорност банкарског сектора на могуће, али мало вјероватне снажне шокове из макроекономског окружења, који би у случају материјализације могли нанијети значајну штету по стабилност банкарског сектора. Основни сценарио представља очекивана економска кретања према службеним пројекцијама ЦББиХ из маја 2023. године, док су екстремни сценарији моделовани на начин да се широки спектар егзогених и ендогених варијабли инкорпорира у модел у форми хипотетских економских шокова, што се у коначници одражава на главне макроекономске претпоставке. Кључни ризици по економска кретања у БиХ, а који су обликовали два екстремна сценарија у тестирању банкарског сектора на стрес солвентности, произлазе из посљедица ратних дешавања у Украјини и економских санкција Русији, те њихових импликација на економију читаве Европе па тако и БиХ. Додатни ризик по бх. економију произлази из екстремних догађаја узрокованих климатским промјенама, а чија вјероватност материјализације са сваком годином постаје све значајнија. Преглед кретања главних макроекономских индикатора у основном и екстремним сценаријима приказан је у Табели 2.

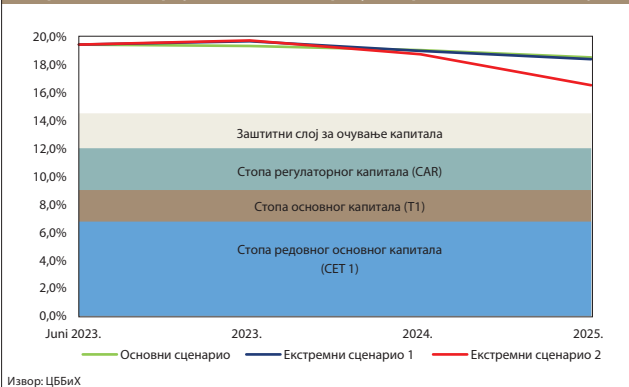
Табела 2. Основне претпоставке у тестовима на стрес

	Основни сценарио			Екстремни сценарио 1			Екстремни сценарио 2		
	2023.	2024.	2025.	2023.	2024.	2025.	2023.	2024.	2025.
Реални раст БДП-а	1,6%	3,2%	3,5%	-1,8%	0,3%	1,0%	-2,9%	-5,3%	1,8%
Инфлација	7,7%	2,6%	3,1%	10,5%	4,0%	4,3%	12,4%	4,5%	4,7%
Кредитни раст - предузећа	4,2%	5,3%	5,1%	-0,5%	2,6%	3,0%	-2,3%	-5,1%	3,8%
Кредитни раст - становништво	4,7%	5,8%	6,0%	1,6%	2,3%	3,7%	-0,3%	-6,9%	4,0%
Активне каматне стопе - предузећа	4,2%	4,7%	4,3%	4,4%	5,9%	5,4%	4,5%	6,1%	5,8%
Активне каматне стопе - становништво	5,4%	5,9%	5,7%	5,7%	7,1%	6,6%	5,7%	7,3%	6,9%
Раст цијена некретнина стамбене намјене	13,9%	7,2%	2,5%	12,2%	0,3%	-0,5%	10,9%	-6,4%	-2,0%

Извор: ЦББиХ

Стопа адекватности капитала банкарског сектора на крају првог полугодишта 2023. године као полазна основа у тестирању на стрес износила је 19,5%, при чему су све банке у систему биле јако високо капитализоване. Захваљујући високом нивоу акумулираних капиталних вишкова, банкарски сектор је и поред претпостављеног погоршања квалитета кредитног портфела и пада профитабилности у основном сценарију, показао висок степен отпорности на претпостављене шокове задржавајући висок ниво капитализованости од 18,5% до краја временског хоризонта тестирања на стрес. Посматрајући резултате по појединачним банкама, све банке би успјеле задржати ниво капитала знатно изнад регулаторног минимума од 12%, као и испунити додатне капиталне захтјеве из Стуба 2 утврђене у оквиру супервизорског прегледа и процјене појединачних банака (СРЕП), те не би постојала потреба за докапитализацијом било које банке у сектору током временског хоризонта тестирања.

Графикон 16: Стопа адекватности капитала у основном и два екстремна сценарија и минимални регулаторни капитални захтјеви

Такође, све банке у систему би успјеле задржати додатни заштитни слој за очување капитала, до краја временског хоризонта тестирања на стрес³. У екстремном сценарију 1 стопа адекватности капитала на крају тестног периода износила би високих 18,4%.

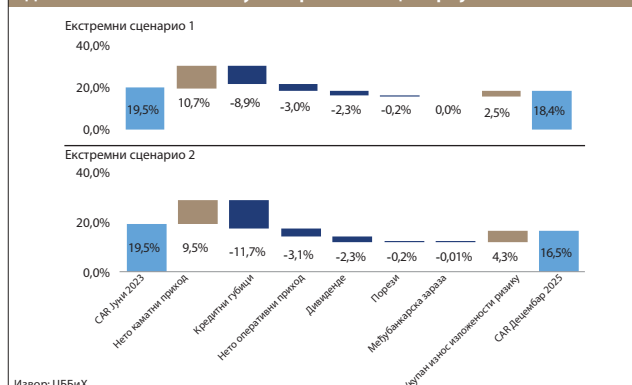
³ Према важећим Одлукама о израчунавању капитала банке су обавезне да одржавају заштитни слој за очување капитала у облику редовног основног капитала у износу од 2,5% укупног износа изложености ризику. Заштитни слој капитала додаје се на стопу редовног основног капитала од 6,75% и не може се користити за одржавање стопе основног и укупног капитала. Одржавање прописаног заштитног слоја капитала услов је за исплату дивиденди за банке.

Проведено тестирање је показало да је банкарски сектор изузетно отпоран на претпостављене шокове у пометнутом сценарију, те да би само једна мања банка у систему са учешћем од 0,7% у укупној активи, у случају материјализације блажег екстремног сценарија, исказала потребу за докапитализацијом. Поред ове банке још три банке у систему при апсорпцији претпостављених шокова исцрпљују вишкове капитала и задиру у заштитни слој за очување капитала.

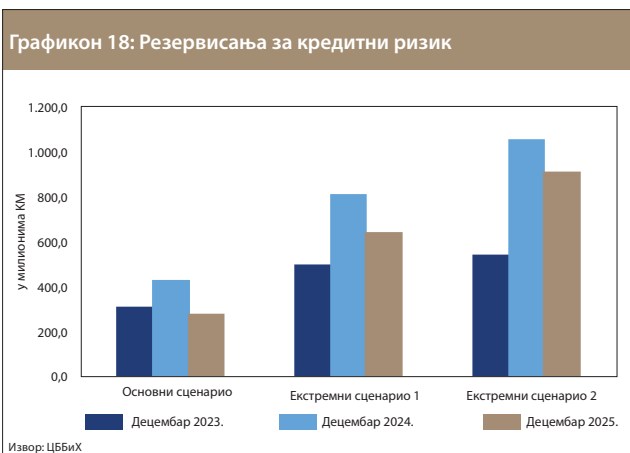
У случају материјализације шокова у екстремном сценарију 2, стопа адекватности капитала на нивоу система би се смањила на 16,5%, а додатне потребе за капиталом на крају трогодишњег тестног периода исказале би укупно четири банке у систему, при чему три банке не би испуњавале минималне регулаторне капиталне захтјеве на нивоу система од 12%, док једна банка не би била у могућности да испуни додатне капиталне захтјеве из Стуба 2 на крају треће године тестирања. Укупне докапитализацијске потребе на нивоу банкарског сектора до краја треће године тестирања би износиле 38,5 милиона КМ што представља 0,1% бруто домаћег производа из 2022. године. Поред наведених банака које су исказале потребу за докапитализацијом, још пет банака у овом неповољном макроекономском сценарију би исцрпило акумулиране вишкове капитала, односно њихов заштитни слој за очување капитала био би нарушен.

На Графикону 17 приказан је допринос појединих позиција биланса стања и успјеха на промјену стопе адекватности капитала на системском нивоу, кумулативно, у екстремним сценаријима, у периоду од краја другог квартала 2023. до краја 2025. године.

Графикон 17: Утицај појединачних позиција на стопу адекватности капитала у екстремним сценаријима

Пад капитализованости банкарског сектора у оба стресна сценарија прије свега је резултат повећаних губитака по основу кредитног ризика. У оба екстремна сценарија очекује се значајно повећање неквалитетних кредита до краја временског хоризонта тестирања на стрес. Укупни NPL рацио на нивоу система при материјализацији свих претпостављених шокова могао би порастати на 7,2% на крају 2025. године у блажем екстремном сценарију, односно на 10,5% у јачем екстремном сценарију. Губици по основу кредитног ризика произлазе управо из резервисања за ставке финансијске активе (Графикон 18), првенствено кредитног портфеља сектора предузећа и становништва и дају најзначајнији негативан допринос стопи адекватности капитала у условима стреса. Стопа адекватности капитала је такође под значајним утицајем кумулативних промјена нето каматних прихода и нето оперативних прихода. Наиме, нето каматни приходи остварују позитиван допринос од 10,7% у екстремном сценарију 1 и 9,5% у екстремном сценарију 2, те уз укупан износ изложености ризику представљају једину категорију која позитивно доприноси стопи адекватности капитала. С обзиром на то да је у стрес тесту постављена и претпоставка исплате дивиденди у сва три периода тестирања на стрес и у сва три сценарија, банке које остварују добит исплаћују дивиденду, што даје негативан допринос коначној стопи адекватности капитала у банкарском сектору. Утицај међубанкарске заразе у систему на капитализованост банака, који је квантификован у оба екстремна сценарија, за сада је занемарив (Графикон 17).

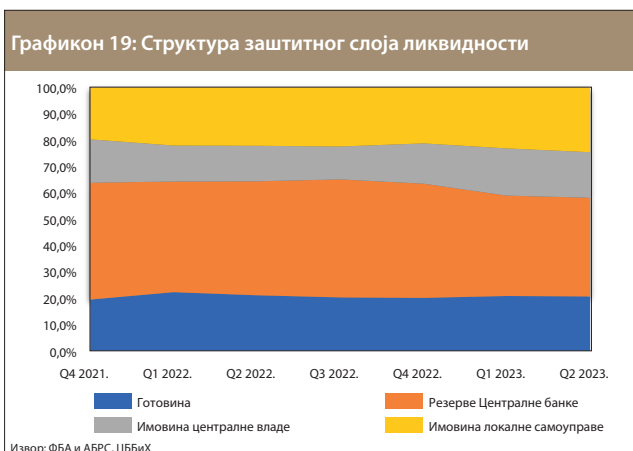
2.2. ОСНОВНИ НАЛАЗИ СТРЕС ТЕСТА ЛИКВИДНОСТИ БАНКАРСКОГ СЕКТОРА ЗА Q2 2023.

На темељу резултата теста отпорности на стрес ликвидности проведених за посљедњих шест квартала, банкарски сектор у БиХ може се сматрати прилично отпорним на шокове ликвидности и шокове на страни извора финансирања претпостављене у алтернативним сценаријима.

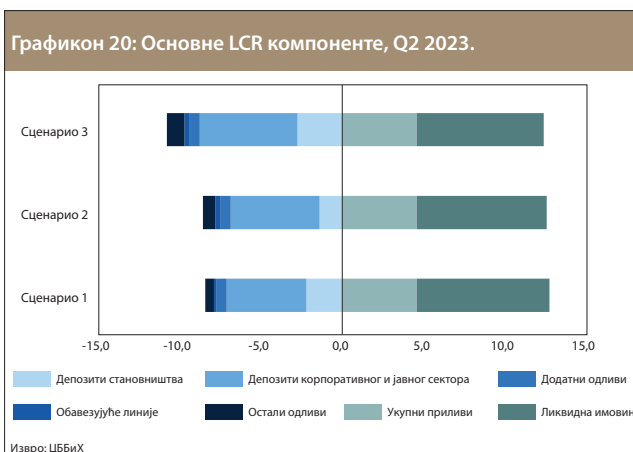
Као дио макропруденцијалног алата за откривање ризика ликвидности на нивоу банкарског сектора, као и потенцијалних потреба за ликвидношћу у случају финансијске кризе, ЦББиХ континуирано на кварталном нивоу проводи топ-даун макро стрес тест ликвидности, који је концептуално утемељен на подацима о новчаним токовима сваке комерцијалне банке у систему почевши од четвртог квартала 2021. године. Израчун ликвидносне позиције у претпостављеним условима значајног стреса у 30-дневном временском периоду базира се на приступу стандардизоване мјере коефицијента покрића ликвидности LCR (енгл. Liquidity Coverage Ratio), која је саставни дио нових регулаторних прописа за управљање ризиком ликвидности и за које је прописано да су банке дужне одржавати коефицијенте од најмање 100%. Шокови у стрес тесту ликвидности премашују LCR параметре у смислу интензитета и калибрирани су кориштењем стручне процјене Одјељења за финансијску стабилност ЦББиХ у облику три алтернативна неповољна сценарија, уважавајући најбоље праксе других централних банака.

Први стресни сценарио претпоставља шок на страни сектора становништва и базира се на историјском догађају односно глобалној финансијској кризи у периоду 2008 - 2009., која је резултирала краткорочним губитком повјерења у бх. банкарски сектор и посљедично повлачењем значајног дијела депозита становништва. Други стресни сценарио представља хипотетску системску кризу ликвидности у земљи, у којој би већи интензитет стреса извора финансирања за банке долазио из корпоративног сектора. Трећи, комбиновани стресни сценарио је екстремни сценарио који претпоставља комбинацију шокова из претходна два сценарија, с елементима идиосинкратичних шокова (велика повлачења депозита, већа од очекиваних повлачења одобрених кредитних линија) и стреса на финансијском тржишту (велики пад вриједности свих вриједносних папира који се држе као ликвидна средства). Претпостављени шокови у овом сценарију су око два до три пута јачи од захтјева према LCR регулативи, с циљем да се идентификују и најмање слабости ликвидносних позиција банака. Посматрајући најзначајније изворе ликвидне имовине расположиве за покриће нето ликвидносних одлива банкарског сектора од почетка провођења тестирања ликвидности на стрес на бази података за крај посљедњег квартала 2021. године уочљиво је да готовина кроз све квартале остварује приближно једнако учешће од око 20%, док се учешће средстава на рачуну резерве Централне банке од краја посљедњег квартала 2022. године

благо смањује, те на крају другог квартала текуће године износи и даље високих 37,3%. Са друге стране у истом временском интервалу примјетан је пропорционално благи раст удјела средстава инвестираних у имовину централне владе и локалне самоуправе (Графикон 19).

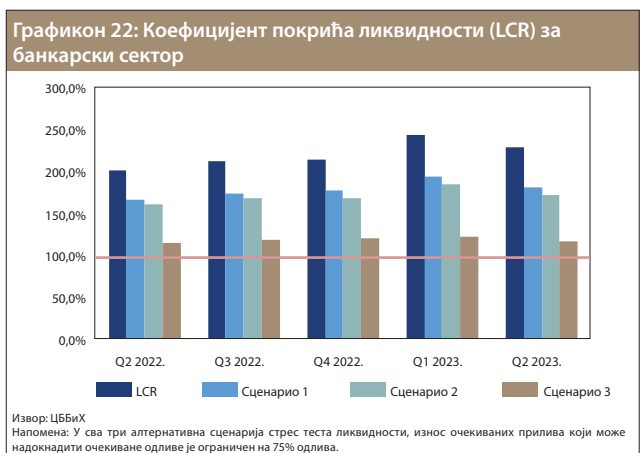
У сва три претпостављена сценарија теста на стрес доминира промјена нето ликвидносних одлива и ликвидне имовине као резултат повећања ликвидносних одлива и умањења вриједности ликвидне имовине, док су укупни приливи задржани на истом нивоу у сва три сценарија. Укупна вриједност одлива ликвидних средстава у различитим сценаријима, као и промјена у структури у смислу контрибуције различитих категорија одлива на њихову укупну вриједност разликује се по сценаријима (Графикон 20).

Краткорочни шок ликвидности из првог квартала 2022. године показао је да и у високо ликвидним системима ванредан догађај у кратком року може резултирати погоршањем ликвидносне позиције целокупног сектора. Ипак, посматрајући укупне потребе за додатним ликвидним средствима према проведеним тестирањима на стрес видљиво је да се након ликвидносног шока из првог квартала, већ у наредном кварталу повећала отпорност банака на шокове претпостављене у сценаријима теста на стрес (Графикон 21).

Иако су се поједине банке показале осјетљивим на претпостављене ликвидносне шокове посебно у најјачем стресном сценарију, агрегирани резултати тестирања на стрес показују да је LCR за банкарски сектор у сваком од проведених кварталних тестова на стрес, чак и у најјачем стресном сценарију остао знатно изнад регулаторног минимума (Графикон 22). Овакав резултат резистентности целокупног сектора на претпостављене шокове и у најстрожем сценарију није изненађујући с обзиром на снажну ликвидносну позицију и високе оцјене индикатора ликвидности у бх. банкарском сектору.

3. РЕГУЛАТОРНИ ОКВИР

Међу најзначајнијим активностима у регулисању пословања банкарског сектора у БиХ у току 2023. године издвајају се активности агенција за банкарство на успостављању регулаторних прописа из ЕУ у управљања еколошким, социјалним и ризицима климатских промјена, које представљају значајан корак у усклађивању са супервизорским трендовима из ЕУ у погледу управљања ризицима који су идентификовани као брзо растући ризици на глобалном нивоу. Значајно је истаћи и доношење одлука о привременим мјерама за ограничавање изложености банке и допуне претходно донесених одлука о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа. Уз наведено, ЦББиХ је усвојила Одлуку о измјенама и допунама Одлуке о утврђивању и одржавању обавезних резерви и утврђивању накнаде на износ резерви.

У фебруару 2023. године обје агенције за банкарство су објавиле Стратешки оквир/ приоритети о управљању и надзору ризика повезаних са климатским промјенама и животном средином/еколошким ризицима у банкарском сектору за период од 2023 - 2025. године. Пратећи трендове и дешавања у сегменту развоја супервизорског и регулаторног оквира ЕУ, агенције за банкарство овим документом утврђују принципе на којима почива мапа пута и конкретне мјере које ће се провести у четири области: регулаторне мјере, процјена ризика, надзор и међународна сарадња, у периоду од 2023 - 2025. године. Мјерама предвиђеним стратешким документом требало би се значајно побољшати разумијевање и управљање климатским ризицима од стране банака. Уз поменути документ, агенције за банкарство су објавиле и Смјернице за управљање ризицима повезаним са климатским промјенама⁴ којима усмјеравају банкарски сектор у погледу утврђивања, мјерења, управљања и контроле климатских и еколошких ризика и објаве података и информација повезаних с тим ризицима, као и интеграције сегмента еколошке одрживости у пословне активности банке. Такође, везано уз ову актуелну тему, у септембру 2023. године је потписан споразум о сарадњи између Међународне финансијске корпорације (IFC) и Удружења банака БиХ (УББиХ) са циљем да се омогући банкарском сектору интегрисани ESG приступ који се бави локалним темама, укључујући дјелотворно управљање еколошким, социјалним и ризицима од климатских промјена, те објављивање информација и извјештавање о одрживости, преношењем најбољих пракси заснованих на међународно признатој методологији IFC.

Као одговор на појачане тржишне ризике на међународним финансијским тржиштима услјед изразитог раста референтних каматних стопа, инфлације и других поремећаја који могу имати негативне ефекте на тржиште у БиХ, агенције за банкарство су са циљем ублажавања утицаја иностраних тржишних ризика у априлу 2023. године донијеле Одлуку о привременим мјерама за ограничавање изложености банке и Одлуку о допуни Одлуке о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа. Одлуком о привременим мјерама за ограничавање изложености банке, укупан износ изложености банке према централним владама или централним банкама изван БиХ или изложености према истим као издаваоцима колатерала или пружаоцима нематеријалне кредитне заштите са додијељеним нултим пондером ризика се ограничава до износа 100% признатог капитала банке. Одлука је привременог карактера и примјењује се од 30. 09. 2023. године до 31. 12. 2024. године или до опозива од стране агенција. Такође, допунама Одлуке о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа агенције за банкарство су, додатно уз новоодобрене кредитне изложености, прошириле обухват и на постојеће кредитне изложености претходно распоређене у ниво кредитног ризика 1 код којих је у процесу праћења ризичности кредитне изложености идентификован значајан раст каматне стопе, тако да за њих банка не може утврдити очекиване кредитне губитке у износу мањем од 2% изложености. Одлуком о измјени Одлуке о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа агенције за банкарство су продужиле рок примјене ових мјера до 30. 06. 2024. године или до опозива од стране агенција.

Централна банка БиХ донијела је нове прописе којима су имплементирани препоруке ММФ-а за унапређење оквира обавезне резерве, јединог расположивог инструмента монетарне политике у аранжману валутног одбора. Одлуке о допунама Одлуке о утврђивању и одржавању обавезних резерви и утврђивању накнаде на износ резерви донесене су у складу са најбољим праксама централних банака из региона и ЕУ са циљем максимизирања флексибилности и дјелотворности овог инструмента. Уз диференцирање основице за обрачун обавезне резерве у КМ и ЕУР валути, те одржавање обавезне резерве у ЕУР валути за девизну основицу, један од новитета оквира обавезне резерве у односу на претходни јесте и обрачун заснован на преосталом периоду до доспијећа умјесто на уговорном доспијећу средстава у пасиви банака која чине основ за обрачун обавезне резерве. Ова Одлука ће се примјењивати од 1. јануара 2024. године уз опцију деветомјесечног прелазног периода за одредбе Одлуке које се тичу одржавања обавезне резерве у ЕУР.

⁴ "Смјернице за управљање ризицима повезаним са климатским промјенама и еколошким ризицима" Агенције за банкарство Федерације БиХ из јула 2023. и „Смјернице за управљање климатским ризицима и ризицима повезаним са животном средином“ Агенције за банкарство РС из октобра 2023. године.

